

دستور العمل شناسایی و کنترل شته رز یا گل سرخ

گرد آوری : امور مناطق

گروه مفظ نباتات

شته رز یا گل سرخ

درختچه رز (*Rosa spp.*) تیره گلسرخیان (*Rosaceae*) یکی از قدیمی ترین گیاهان مورد استفاده اقوام ایرانی است که قدمت کشت و کار آن به زمانهای ماقبل تاریخ می رسد. این گیاهان ، همه جازی و با رقم های بسیار متنوع در سراسر ایران کشت میشوند. گل رز یکی از زیباترین و پرطرفدارترین گلهای زینتی جهان میباشد که به علت دارا بودن ویژگیهایی مانند پایداری (چند ساله بودن) ، طولانی بودن و دوران گلدهی و وجود ارقام متعدد زینت بخش منازل، باغها و بویژه فضای سبز شهری میباشد.

گل رز مورد حمله آفات متعددی قرار می گیرد که در این بین شته گل سرخ *Macrosiphum rosae* مهمترین آفت آن محسوب میگردد.

Kingdom: Animalia

سلسله: جانوران

Phylum: Arthropoda

شاخه: بندپایان

Class: Insecta

رده: حشرات

Order: Homoptera

راسته: جوربالان

Family: Aphidiae

خانواده: شته ها

Genus: *Macrosiphum*

جنس:

Species : *Macrosiphum rosae* Linnaeus

گونه:

شته گل سرخ حشره ای همه جازی و دارای پراکنش جهانی میباشد و سالانه خسارت بسیاری را وارد میکند. این شته اختصاصاً روی رز و نسترن فعالیت داشته و در تمام مناطق کشور با درجه اهمیت اقتصادی زیاد انتشار دارد. ظاهراً نسترن ها، گل محمدی و رز کمتر به این شته آلوده میشوند و رزهای پیوندی و پُرپر به شدت مورد حمله قرار می گیرند.

مشخصات ظاهری (مرفولوژی):

شته رز حشره ای است با اندام دراز و کشیده شته های بالدار بکرزا و بچه زا درشت تر و حدود ۶mm هستند ولی بی بالهای بچه زا حدود ۴ میلی مترند. رنگ شته، سر و قفس سینه به رنگ قهوه ای، کورنیکول سیاه و ناحیه دمی سبز کمرنگ است. شاخکها از بدن شته درازترند. دم شته کمرنگ و شاخک شته بالدار تماماً سیاه است.

زیان آفت:

شته گل سرخ روی جوانه های برگ، سرشاخه ها و جوانه های گل مستقر شده و با خرطوم خود از شیره نباتی تغذیه کرده و موجب متوقف شدن رشد جوانه ها و مانع باز شدن برگها و شکفتن غنچه های گل و نهایتاً ضعیف و پژمرده شدن بوته های رز می شود بر اثر فعالیت شته ترشحات چسبناکی (عسلک) نیز تشکیل می شود که روی بوته های آلوده ملاحظه میگردد.

زیست شناسی (بیولوژی):

شته رز در نواحی سردسیر زمستان را به صورت تخم و در نواحی معتدل و گرم به صورت شته بچه زا و بکرزا میگذراند. به طور کلی در شرایط کرج شته گل سرخ در تمام طول سال به جز فصل تابستان فعال میباشد و در اوائل بهار و به محض افزایش نسبی دما روی جوانه گل، برگ و سرشاخه ها متمرکز شده و از شیر نبتی تغذیه میکند. تولید مثل این شته در طول سال زیاد بوده و تعداد نسل زیادی در سال ایجاد میکند. از اواسط بهار افراد بالدار رشته در بین کلنی ظاهر شده و موجب انتشار آفت میگردند.

کنترل:

۱- شته رز نیز مانند سایر شته ها دارای دشمنان طبیعی بسیاری از جمله کفشدوزکها، عکسهای *syrphidae* سنهای شکارگر، و زنبورهای پارازیت و نیز بالتورها میباشد که در کنار سایر عوامل کنترل کننده طبیعی مانند تغییرات درجه حرارت، بارندگی و .. از طغیان شدید آنها جلوگیری میکنند. یکی از بهترین راههای مبارزه با شته ها حفظ و حمایت این دشمنان طبیعی است که میتوان اینکار را با مراقبت در موقع، نوع سم انتخابی و نحوه مبارزه شیمیایی انجام داد.

۲- در ابتدای آلودگی رزها و یا در صورتی که جمعیت شته رز کم باشد شستشوی بوته های رز با فشار مناسب آب در کاهش جمعیت این آفت تأثیر بسزایی دارد.

۳- با توجه به اینکه حفظ زیبایی و شادابی بوته های رز از اهمیت زیادی برخوردار میباشد معمولاً مبارزه شیمیایی علیه شته رز توصیه میشود. برای اینکار بهتر است از محلول سم پرمیکارب (پرمور) که شته کش انتخابی با اثر سریع و خاصیت تدخینی میباشد به نسبت ۰/۷ - ۰/۵ در هزار و یا کنیفدور (ایمیداکلوپراید) به نسبت توصیه شده روی قوطی سم استفاده نمود.

سایر حشره کشهای فسفره از جمله مالاتیون ۰/۵٪ و ... برای از بین بردن شته رز مؤثر میباشد.

- بهتر است سمپاشی اوایل بهار و صبح زود که شته ها روی ساقه های نازک قرار دارند انجام شود. در این ساعت از شبانه روز رفت و آمد کمتر بوده و در نتیجه احتمال مسمومیت اشخاص و از بین رفتن حشرات سودمند کمتر است.